

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A nemzeti ellenállás és Zombor városa.

— Városi közgyűlés; a főispán nyilatkozata; a város határozata. —

A belügyminiszter annak idején megsemmisítette Zombor városának azon határozatát, amelylyel a város az önkéntes adók beszolgáltatását és a belépési nyilatkozatok kiadását megtagadta. A polgármester a miniszter megsemmisítő rendelete ellen felterjesztéssel élt; e hó 22-én érkezett le a miniszter újabb rendelete, amelylyel a korábbi rendeletét fentartotta.

E tárgyban a törvényes határidőn belül folyó hó 24-én délután 5 órakor tartotta meg a város rendkívüli közgyűlését Latinovits Pál elnöklété alatt.

A főispán az érdemleges tárgyalást megelőzőleg a következő nyilatkozatot tette:

A főispán nyilatkozata.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Mielőtt a rendkívüli közgyűlés egyetlen tárgyának tárgyalására áttérnénk, egy nyilatkozatot óhajtok tenni. Én annak idején, amikor érkezettnek láttam a lemondásom benyújtásának szükségességét, a szóbeli lemondás

után írásbelileg is kértem az állásom alól való felmentésemet. Hogy ennek dacára még mindig állásomban vagyok, ennek egyrészt az az oka, hogy a kormány eddig fel nem mentetett állásom alól, másrészt és főleg az, hogy eddig senki sem kívánt tőlem olyasmit, ami a lelkiismeretemmel és tiszta hazafisággal ellenkezett volna. Ha ez az utóbbi eset bekövetkezett volna, nem lennék ma már állásomban. Annál a tiszteletnél fogva, amelylyel Zombor város és Bács megye közönsége iránt viseltetem, kötelességem volt ezt a nyilatkozatot az első megfelelő alkalommal — minden más rosszakaratu gyanúsítással szemben — megtenni.

A szőnyegen levő ügryhöz is kívánok egy megjegyzést fűzni. Távol áll tőlem az a szándék, mintha bárkinek is hazafias meggyőződését befolyásolni akarnám, de kérem kell a törvényhatósági bizottságot, amint már előzőleg is kértem több bizottsági tagot, hogy ezen ügy tárgyalásánál ne feledkezzenek meg a tisztviselők érdekeiről és existenciájáról, valamint ne feledkezzenek meg a város anyagi érdekeiről.

Ezt a kijelentést kötelességszerűleg teszem, anélkül, hogy ezzel irányítani óhajtanám a törvényhatósági bizottság bölcs meggyőződését.

Ezeknek előrebocsájtása után a közgyűlést megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt, a

szóló kívánók feljegyzésével Radisits Lázár aljegyzőt, az ügyészi teendők el látásával dr. Thurszky Zsigmond főügyészt bizta meg.

Örömmel közöljük ezt a nyilatkozatot, mert azt hisszük, hogy ez után el fognak némulni az aaptalan rágalmak, amelyeket már mult számunkban is megcáfoltunk.

A miniszteri rendeletre vonatkozólag a város közönsége fentartotta az előbbi álláspontját s elfogadva Baloghy Ernő felszólalása után a tanács javaslatát, a következő határozatot hozta:

A város határozata.

A törvényhatósági bizottság ragaszkodik egész terjedelmében a 204/ex 1905. sz. alatt hozott határozatához s ebből folyólag az 1886. évi XXI. t. e. 19. §-ában biztosított joggal élni kíván és határozatilag kimondja, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumhoz feliratot intéz aziránt, hogy a törvényhatóság a 81,530/II—b. 1905. sz. miniszteri rendeletet a helyi viszonyokhoz képest kivehetőnek és foganatosíthatatlannak tartja s a most hivatkozott belügyminiszteri rendelet hatályon kívül helyezését kéri.

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

Potocka grófné, korának legszebb asszonya.

— Spielberg után németből. —
(Vége.)

A márki szinte kövé vált. Halálsápadtság lepte el az arcát. Alsó ajakát erősen összeharapta, úgy hogy éles, vérvörös vonal rajzolódott rajta. Soká tartott, míg felelni tudott.

— Meg kell jegyezmem uram, hogy rabszolgálóm . . .

— Megbocsát Excellenciád, ha ezt a kifejezést, mint legkegyelmesebb császárnőm, dicsőségesen uralkodó Ófelsége tábornokának, az én parancsolómnak ne jére nézve sértőt a leghatározottabban visszautasítom. Különbén már szerencsés voltam visszaszolgáltatnom a vételért, melyen ön egykor Törökországban — hol a nálunk tilos rabszolgaság am hadd divjon — egy kis görög leánykát megvásárolt. S Excellenciád a kocsijában fogja találni mindazokat az ajándékokat is, melyekre a márki ur tulajdonjogot formálhat. Gróf De Witt tábornok ur, nejevel a grófné-

val együtt, a márki urnak általam igen szerencsés utat kívánok.

Szólt, meghajtotta magát, lovával megfordult s elgaloppozott.

Levelében Sophia a leggyöngédebb szókkal köszönetet mondott a nyert sok jótéteményért s esdve kért bocsánatot a lépésért, melyre „nevelőatyja“ beleegyezése nélkül szánta magát. De boldogsága azt parancsolta.

A márki hiába kérte, hiába fenyegette a kozákokat, kik a felvonóhid mellett örködtek; meg sem értették. Végre is rászánta magát, hogy utazását csakugyan egyedül folytassa. Eszébe jutott nagy honfitársának, Moliérenek szava:

Megesalt bolond lármáz, óbégat a balga;
Szó nélkül az okos odább áll szép halkan.

Mit is csinálhatott volna.

Ez a szöktetés csak nem lehet casus belli Franciaország meg Oroszország között. Sőt még óvakodnia kellett, nehogy lármát csapjon, mert jól tudta: kárvalottat fölül rá még ki is szokták gunyolni.

Annál ittasabban kéjelgett ezalatt De Witt gróf a váratlanul karjaiba hullott üd-

vösségben. Felesége az első esztendőben egy fiúval ajándékozta meg — aki később szintén orosz tábornoki rangra emelkedett — s szépségének virága a házasságban mind igézőbb teljességben bontakozott ki. De Witt gróf tanuja akart lenni felesége ünnepeletésének s azért utra kelt vele. Meglátogatták Európa fejedelmi székhelyeit s fővárosait, mely utazás neje részére a szó valódi értelmében diadalmenetté vált. Fejedelmek és művészek heverték lábainál. Költők megénekelték mindenféle nyelven. A legkiválóbb festők versenyeztek a szerencséért, hogy lefesthessék. De Wittné még sem volt boldog. Férjét nem szerette s e tudat szüntelenül ott rágódott a szívében. Későn látta be, hogy akkor, Podolski Kaminiében nem a valódi szerelem szavára hallgatott, hanem csupán a szabadság és önállóság utáni vágyra.

Ekkor, a szentpétervári pompakedvelő, élvezethajhászó udvarban találkozott avval a férfival, kiben az első pillanatra felismerte azt az egyetlen, aki az ő egész lényét betölteni képes. Gróf Potocki Félix volt az, Orosz és Lengyelország leggazdagabb főura, s korának legszebb férfia, amellet szellemes,

Női kereskedelmi tanfolyam Zomborban.

Lapunk múlt számában már hír-adással voltunk a Zombori Kereskedők Testületének ama üdvös célú határozatáról, hogy egy városunkban fölláttandó női kereskedelmi tanfolyam engedélyezését kéri a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól.

A tervbe vett tanfolyam a felső kereskedelmi iskolával kapcsolatosan, de más helyiségben, ez év szeptember havában nyílnék meg s benne, a szabályzat szerint, első sorban a felső kereskedelmi iskola tanárai működnének, mint előadók.

Közszükséglet teremtett és tart fenn országsszerte több nagyobb városban ily tanfolyamokat. Városunk és nagy kiterjedésű vidékének érdekeit szolgálja ez új intézmény, melynek létesülését felette kívánatosnak tartjuk.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1900. évi 26033. számú rendelete alapján a következőkben ismertetjük a női kereskedelmi tanfolyamok szervezetét.

A női kereskedelmi tanfolyamoknak az a célja, hogy a kereskedelmi s általában közgazdasági szakismeretek, irodai főbb ismeretek, valamint az ezekkel összefüggő gyakorlati ügyességek elsajátításával oly képesítést nyerjenek a nők, amellyel az életben egyrészt mint könyvelők, pénztárnokok, levelezők s egyéb üzleti alkalmazottak kenyérkereseti pályát szerezhettek maguknak; másrészt — s ez is nagyon fontos! — oly ismeretek birtokába jussanak, amelyekre, mint a család tagjainak — pl. mint leánynak vagy feleségnek az iparos vagy kereskedő apa vagy férj üzletében segítőként, — s általában mint okos

gazdaasszonynak a háztartásban — szükségük van.

Az utóbbi szempontból tekintve a dolgot, felette fontos, hogy a nők egy bizonyos fokú gyakorlati szellemet szívjának magukba, hogy a megélhetés nehéz körülményei között a helyes beosztás elvével megismerkedjenek, hogy a boldogulásnak alapföltételét: a bevételnek és kiadásnak okszerű „egyenleg“-ét meg tudják állapítani s fenn tudják tartani.

Ily szempontokból is kívánatos a nőknek gyakorlati kiképztetése.

A női kereskedelmi tanfolyamban a tanítás 10 hónapig — szeptembertől június végéig — tart s a tanítás nyelve magyar.

A tanfolyamot rendszerint valamely felső kereskedelmi, polgári vagy felsőbb leányiskolával kapcsolatosan szervezik. Szervezésére és fentartására az engedély esetről-esetre a vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően adja meg. Az engedély megadását az iskola-fenntartó az iparoktatási főigazgató útján a vallás- és közoktatásügyi minisztertől kéri.

A női kereskedelmi tanfolyam a vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről az iparoktatási főigazgató Mártonffy Márton, udvari tanácsos, közvetlen felügyelete alatt áll. A kereskedelemügyi miniszter a tanfolyam működését szintén ellenőrizteti.

A női kereskedelmi tanfolyamba olyan növendékek vehetők fel, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola, esetleg a leánygimnázium negyedik osztályát, — vagy pedig a felső leányiskola második osztályát sikerrel végezték. A kiknek egyikféle bizonyítványuk sem volna, azoknak a magyar nyelvből és fogal-

mazásból, a számtanból és földrajzból fölvételi vizsgálatot kell kiállaniok.

A növendékek beiratási és tanítási díjat fizetnek, melyet a helyi körülményekhez képest az iskola-fenntartó állapít meg. A tanfolyam egy osztályába rendszerint csak 40 növendék vehető fel. Ezen fölül kivételes fölvételi engedélyt minden egyes esetben az iparoktatási főigazgató adhat.

A tanfolyam — a felső kereskedelmi iskolában szokásos szünetnapok: ünnepnapok beszámításával — 10 hónapig tart, s az iskolai év szeptember 1-én kezdődik s június hóban végződik. A tanítás ideje a helyi körülmények szerint állapítható meg, de d. u. 5 órán túl nem terjedhet. — Nálunk a délelőtti tanítási idő van tervbe véve.

A szoroson vett kereskedelmi tárgyak tanítását felső kereskedelmi iskolákra képesített tanárok végzik, — egyéb tárgyak tanítására legalább polgári iskolai képesítésűek alkalmazhatók.

A tanítás ideje alatt s az órákzökben a növendékek állandóan női felügyelet alatt vannak.

A tanfolyamban tanítandó rendes tárgyak: 1. kereskedelmi számtan; 2. egyszerű és kettős könyvvitel; 3. kereskedelem- és váltóismeret; 4. irodai munkálatok és kereskedelmi levelezés; 5. német nyelv és levelezés; 6. kereskedelmi földrajz és áruismeret; 7. gyorsírás; 8. szépírás. — Rendkívüli tárgy: 9. a gépirás.

A szépírás, gyorsírás és gépirás tanítására a tervezett tanfolyam nagy gondot fog fordítani, mert ezen ismeretek illetőleg ügyességek az üzleti életben nagyon fontosak, s ujabban az alkalmazottaktól mindenütt megkívánják.

ügyes társalgó, nemeslelkű és tanult ember. A gróf se vonhatta ki magát a varázslat alól, mely a fiatal asszony elragadó szépségéből kiáradt. De egyttal az első volt, aki fölismerte, hogy a szép alak egyszersmind szép léleknek s nemes szívnek hüvelyke. Ezt addig senki sem ismerte föl s csaknem elveszett a hizelgésnek limloma között, melyek egyedül csak a testi szépséget illették. Szíveik találkoztak. S a mérhetlen gazdag Potockinak — jövedelme a legtöbb királyét fölülmulta — nem esett nehezére De Witt grófné számára válóleulet kieszközölnie, melyhez csak az azidei férj beleegyezése aláírása volt szükséges, hogy érvényes legyen. Félix gróf azonban annak is megtalálta az útját-módját. Csak úgy ismerte, mint bárki, az akkori társadalom erkölcsi ziláltságát, hogy a ragyogó zománc igen gyakran mély romlást főd csak. Azt is tudta, hogy De Witt grófot a szerenesejének az anyagi tönk szélére vitte.

Egy reggel gróf Potocki Félix, aki a lengyel tüzérség fővezére volt, jelentkezett De Witt tábornoknál.

— Kedves gróf ur — így kezdé a be-

szédet, miközben két kis ládikát tett maga elé az asztalra — kedves gróf, valami komoly, valami nagyon komoly ügyben jöttem önhöz. Kérem: hallgasson meg néhány percig félbeszakítás nélkül. Ön ugyan megszokta már, hogy az egész világ az ön nevének lába előtt fekszik s aligha megy esudaszamba, hogy az imádók számát egygyel én is szaporítottam: azonban amit ön nem tudhat, az, hogy az én szerelmem az ön nevének szívében viszonzásra talált, hogy Sophia szeret engem.

De Witt tábornok föl pattant.

— Gróf ur!... kiáltá magánkivül.

— Kérem, kedves tábornok, engedje, hogy kibeszéljem magam s kérem szívesen: ne heveskedjen. Bajos volna nekem, ha kutatni akarnám az okot: mért nem sikerült önnek Sophia szívét egészen betöltenie. De ha szükséges volna mentésget keresnünk számára, hogy önt ma már nem tudja szeretni: akkor bizonyára elég, ha arra az érzelemre utalok csak, mely őt rábirta, hogy az öné legyen. Bátran s jogosan mondható az az érzelem háladatosságnak, ámde szerelemnek aligha! De végezni akarok. Gróf

ur! két ládikát lát itten. Az egyszerűben két pisztoly van, az értékesebben bankáromhoz szóló utalvány két millió forint összegről! Végre ide teszek ön elé egy válóleulet. Neje már aláírta, csak az ön aláírására vár, hogy jogerős legyen. Ha aláírja, akkor — kérem: tekintse a második ládikát a sajátjának; ha vonakodik: akkor kénytelenek leszünk közösen az elsőt használnunk, míg a sors dönt kettőnk között. De becsületszavamot kötöm le zálogul, hogy ez esetben élve csak egyikünk hagyja el a küzdőtér!

Gróf De Witt tábornok a válóleulet csakugyan aláírta. S ebben az aláírásban mindenesetre bizonyos mentség van a nő részére, ki most végre a szeretett férjü oldalán nyugalmat és állandó boldogságot találhatott.

Aki a most már Potocka grófné további életét figyelemmel kíséri, meg kell győződnie, hogy nem aljas gondolatok készítették őt az elválásra, hanem mivel a nemszeretett férj oldalán igen boldogtalannak érezte magát s most végre lángoló hű szerelemmel tei szívének oly soká nem ismert vágyát követte csak.

Mindezen tárgyakat két félévén át heti 18—18 órán, illetőleg a gépirással együtt 20 órán tanulják a növendékek, s az iskolai év első felének végével, januárius 31-én, tanulmányi előmenetelükről értesítőt kapnak.

Az iskolai év végén a vallás- és közoktatásügyi miniszterium iparoktatási főigazgatójának vagy helyettesének elnöklése, valamint a kereskedelemügyi miniszter kiküldöttjének társ-elnöklése mellett történnek az írásbeli és szóbeli záróvizsgálatok, melyeknek sikeres kiállításáról a növendékek az egész vizsgáló-bizottság által aláírt bizonyítványt nyernek.

E bizonyítvánnyal a tanfolyamot végzett nőnek ut nyílik tisztességes kenyérkereseti pályára; aki pedig erre nem volna ráutalva, annak bizonyíték oly ismeretek szerzéséről, melyek a családi életben mindenkor csak javára szolgálnak.

Tapintatlanság.

Udvarias századunk a „tapintatlanságok“ rovatát ama vétek részére találta ki, melyeket a művelt osztály kiméletlenségéből, meggondolatlanságból vagy a kedély időnkénti hiányából oly gyakran elkövet. Ha a nép embere követi el azt a hibát, amelyet „tapintatlanság“-nak kereszteltünk el, menten eszünkbe jut a vétek helyes neve, egy pillanatig se késünk durvaságnak vagy gorombaságnak bélyegezni s azok közülünk, kik legenyhébben szoktak félkezni, csak nagynehezen találják meg a mentséget, hogy: az illetők nem értik jobban.

Egészen más világításban tűnik fel azonban a teljesen hasonló eset a

válogatott társaság körében. Ilyenkor sajnálkozóan vállat vonunk és még a legkirívóbb esetekben is csak tapintatlanságnak nevezzük, ami voltaképp — nem az.

Miért ez az elnézés, amely épp ott nincs helyén, ahol a magasabb műveltségnek, a finomult szellemnek minden udvariatlan cselekedetet, minden sértő szót ki kellene zárnia?

A társadalmi kötelességeknek és formáknak nem szabad ezt az elnézést reánk tukmálniok, különben fájdalmas Nessus-inggá válhatnak.

A tapintatlanságok és fajaik mindenütt tenyésznek, leginkább azonban a betegszoba egészségtelen levegőjében. Mi minden történik ott a tapintatlanság leple alatt!

Nem kevésbé sajnálatosak ama számtalan tapintatlanságok, melyeknek kifejtésére nem a mások fizikai, hanem erkölcsi fájdalmi nyujtanak tág teret. Ilyen tapintatlanság például saját javainknak dicsekvő felsorolása mostoha sorsban sinlődők előtt. Ez oly szokás, mely a jólétben, kényelemben sütkérezőknek kedves lehet, mert az ellentétet élesen kiemeli, — de a szegények keblében csak elkeseredést szülhet.

És mégsem ezek a legrosszabb, a legkárhóztatandóbb példák, mert ezekben a hiúság és édes testvére: a kérkedés játszanak közbe. Ám micsoda mentséget hozhatunk fel arra, ha példának okáért egy asszony, kit az ég családi boldogsággal, férji és gyermeki szeretettel áldott meg, hetykén eldicsekszik ezzel olyan barátnője előtt, aki e drága kincseket elvesztette vagy tán sohasem bírta!

Társaskörökben hangosan beszélnek el olyan históriákat, melyekről

nagyon jól tudják, hogy valamelyik jelenlevő keblében kellemetlen húrokat pengetnek meg és kínos érzést ébresztenek föl. S különösen drasztikus elbeszélők ilyen alkalmakkal nem vetik meg, hogy a kellemetlenül érintett hőst, aki amugy is érzi, hogy minden szem reá van szegezve, klasszikus tanunak hívják fel és újabb részleteket kérjenek tőle.

Szóval: számtalan esetben megbocsáthatlanul és kiméletlenül járnak el, anélkül, hogy előbb tanácsot kérnének ama bölcs és jóságos bírótól az emberi kebelben: a szívtől. Ha neki, vagy legalább a józan, megfontoló észnek gyakrabban engednők át a szót, sok tapintatlanság elmaradna.

Minden embernek, még ha sorsa a legjobb is, van egy helye, melyen megsebezhető, ahol fájdalmat érezhet. Ez a fájdalom és mindama kisebb bajok, melyekkel az élet jár, szentek legyenek előttünk.

Ha egyszer megtanultuk, hogy minden meggondolatlan szótól óvakodjunk, minden nem szép cselekedettől tartózkodjunk, akkor a tapintatlanságok nagy lisztája csakhamar kicsi, alig érezhető semmivé fog törpülni.

Tapintatosságot tanulni, tapintatlanságról leszokni — lehet!

H i r e k.

Helyettesítés. Latinovits Pál főispán Zsámbokréthy Aladár rendszerinti díjnokot az ideiglenesen üresedésben levő járási irnoki állásra helyettesítette és szolgálattételre az apatini járási főszolgabírói hivatalhoz f. évi február hó 15-től áthelyezte.

Áthelyezés. Latinovits Pál főispán Gräber József apatini járási irnokot február hó 15-től további szolgálattételre a bajai járási főszolgabírói hivatalhoz áthelyezte.

Gróf Potocki Félix mindjárt galíciai nagy birtokára vitte ifju nejét, hol a tulcini kastély holmi királyi rezidenciához hasonlított. S kevés hiba, hogy valóban azzá nem lett, mert a lengyelek tekintete már több alkalommal a grófra irányult, hogy őt a királyi koronával fölékesítsék; de mindenkor füstbe ment a terv a nemzet pártoskodása, viszálykodása miatt. Így hát Félix gróf egészen imádott Sophiájának s családi boldogságának élt. Csodákat beszélnek azokról a kedveskedésekről, ajándékokról, melyekkel a szép asszonyt meglepte. Egyszer egy gyűrűt mutatott neki, melyet Katalin orosz cárnőtől kapott ajándékba s melyet egy csodálatos tisztaságú és nagyságú igazgyöngy ékesített. Amint erre egész ártatlanul azt találta megjegyezni, hogy ilyen gyöngyökből egy teljes nyakék bizonyára csak a mesékben vagy az álomvilágban található: a gróf rögtön egész sereg megbízottat mozgósított s India és Arábia fővárosaiban — Szentpétervárott, Párizsban, Konstantinápolyban és Lisszabonban összevásároltatta a kapható legdrágább gyöngyöket s két esztendő múlva feleségének alabástrom nyakát száz gyöngy-

ből készült olyan nyakláncsal ékesítette, melynek minden egyes szemét ezer Lajos-arany-nyal fizetett meg.

A kastély mellett egy pusztá rengeteg erdőből nagyszerű parkot teremtett a gróf, melyen kétezer jobbágy tiz esztendeig dolgozott s felesége tiszteletére Sophiovka nevet nyert. Zuhogó vizesések rohantak alá regényes sziklahasadékok közt. Nádkoszoruzta partok mentén gondozott utak kigyóztak hatalmas, buja zöld rétségeken, hol nagy farka fehér szarvas legelészett. Pompás vadak esordái hívogató itálra találtak a csöndes erdei tavakban. Minden különösen szép helyen pedig szobrok, tornyok, oszlopok emelkedtek, rajtuk mind csak ez az egy fölírás: Sophia.

Ám a boldogság nem tarthat örökké. Hosszu betegeskedés után 1805-ben meghalt Potocki gróf s a vigkedélyű asszonyból komoly özvegy lett. Többé nem ismert más boldogságot, minthogy magát két fia nevelésének szentelte. Csak jó sokára gyűjtött ismét maga köré tulcini udvarába családja bizalmasabb barátai közül egy kisebb társaságot. A kiválasztottak egyike, valami De la

Garde gróf, emlékirataiban lerajzolja azt a hatalmat, melyet ennek a különös asszonynak bája és szeretetreméltósága még akkor is gyakorolt. „Elragadóbb teremtés — írja — mint ez a híres Sophia, nincs több a világon. Szabályos vonásai, lángoló fekete szeme, természetének gyöngédsége és bája valami oly tökéletes mutattak, minőt Görögország szobrászai hagytak az utókorra a szépség istennőjének ábrázolásában. Köteteket kellene írni, ha a tulcini életről képet akarna festeni az ember. Sophia nem volt se hiu, se uralomravágyó. Épen csak szép volt s ezt tudta. De könyörületes és bőkezű jótékonyág jellemezte minden napját. Maga kezelte birtokait, melyek valóban holmi királysággal vetekedtek. Enyhítette jobbágyainak sorsát, fölvirágoztatta a mezőgazdaságot, előmozdította az ipart és kereskedelmet.“

A cárnő kegyéből a grófné a Krim félszigeten, a Feketetenger partján, egy hosszú földterületet kapott ajándékba. Sophia ott is csodaszép parkot ültetett, melyben olajfá-erdők narancsligetekkel, mirtusz baberral váltakoztak. Gyakran elálldogált ottan a hegyfok kiugró szögletén s elnézegette a nyugta-

Helyettesítés. Latinovits Pál főispán Zsambokrétly Aladár helyettesítése következtében ideiglenesen megüresedett rendszertől díjnoki állásra Zsibory Lajos ideiglenes díjnokot helyettesítette.

Államsegély. A földmivélsügyi miniszter Tiszakálmánfalva községben rendező háziipari tanfolyam költségeinek fedezésére 500 korona államsegélyt engedélyezett.

Halálozás. A szabadkai katolikus esperesi kerületnek gyásza van. Kuluncsics Miklós esperes, bajmoki plébános hétfőn este 7 órakor meghalt. Váratlan halála megszerzte nagy részvétet keltett. Az elhunyt egyházfő már régebben betegeskedett, gyógyíthatatlan vízkórban szenvedett, de senkisé hitte, hogy az életerős férfival a romboló kór oly gyorsan fog végezni. Benne azonban nemcsak a kath. egyház vesztett, hanem a kath. újságírás is. Mint szabadkai káplán buzgó munkatársa, sőt több éven át vezetője volt az új napjával megszünt „Szabadka és Vidéke” című szabadkai kath. lapnak. Kuluncsics Miklós szabadkai születésű. Ott végezte a főgimnáziumot és onnan ment Kalocsára, ahol teológiai tanulmányait sikeresen végezte. Felszentelése után a kalocsai egyházmegyében több helyen volt segédlelkész s mint ilyen került a szabadkai szent Teréz plébániára. Több évig működött Szabadkán mint segédlelkész, működésével közszeretettel és tisztelettel vívott ki. A Matkovits halálával megüresedett bajmoki plébániára pályázott 1901-ben s a szabadkai törvényhatóság, mint patrónus, egyhangulag meg is választotta. A család óhajára a holttestet kedden Szabadkára szállították és a vasúti indóháztól temették el délután 3 órakor óriási részvét mellett.

A zentai hid. Négy év előtt összedőlt Zenta városának hidja s ezzel Bács és Torontál megye gazdasági élete között jelentős kapcsolat szakadt meg. Sokat fáradoztak azért, hogy a hid újáépíttessék. A zentai kereskedők és iparosok legutóbb tartott nagygyűlése elhatározta, hogy küldöttséggel járul a kormány elé a hid újáépítése ügyében. A küldöttség folyó hó 22-én járt Fejérváry báró miniszterelnöknél és Vörös kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség vezetője, Latinovits Pál főispán volt, aki a zentaiak kérelmét előadva kérte, hogy a kormány rendelje el a hid megépítését azzal, hogy anennyiben a hid jövedelme a másfél millió koronás költsön amortizációját nem fedezné, a hiányt a kormány államsegéllyel pótolja. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kérés

lanul odaesapkodó hullámokat. Ugyanazokat a hullámokat, melyek az ő szülőházájának partjait is érintették. Ugyan micsoda emlékek, micsoda gondolatok rajzoltak, kavarghattak olyankor a lelkében!

Még egyszer nagyobb utazásra kellett indulnia ez ünnepezt szépségnek. Heves mellbaja kényszerítette, hogy Berlinben, az akkori leghíresebb orvosoknál, Hufelandnál és Heimnél keressen gyógyulást. Hiába volt minden. A tudomány nem volt képes betegségét orvosolni s az 1823. évben a szép asszony örök nyugalomra hajtá fejét. Ámde egész lényének, annak a megigéző varáznak, mely tündéralakját elárasztotta, a csudálatos szem-pár szelid fényének, melynek senki sem tudott ellentállani, emléke elevenen ránk maradt Graff mesterművében.

S méltó is, hogy a feledés megkímélje. Potocka grófné, Stambul külvárosának leánya, Du Barry márkinak egykori rabszolgája — változatos és mozgalmas életet élt. Megadott neki, hogy a jólét és műveltség magaslatairól az inség és nyomoruság mélységeibe letekinthessen, sőt hogy a gazdag javakból, miket a sorstól nyert, a szegényeket, a szükkölködőket gyámolítsa, istápolja.

Én.

teljesen indokoltnak és méltányosnak találja és megígérte, hogy a kérelem teljesedését a legjobb akarattal előmozdítja. Vörös kereskedelemügyi miniszter szintén a legnagyobb készséggel helyezte kilátásba támogatását, utalt azonban a költségvetésnélküli állapotra, amely nagyon megnehezíti az államsegély folyósítását, — de a legrövidebb idő alatt módot fog találni, hogy ez az akadály elháríttassék. A megnyugtató válaszokért és a kilátásba helyezett támogatásért Latinovits Pál főispán lelkes szavakban mondott köszönetet.

A szegedi tankerületi főigazgató elégtétele.

Még a múlt nyáron történt, hogy Kosztics Miklós, a szabadkai gimnázium nyolcadik osztályának tanulója agyonlőtte magát, mert az érettségi vizsgálaton a latin nyelvből megbukott. A diák öngyilkossága miatt Szabadka város közgyűlésén súlyos támadásokkal illették a gimnázium tanári karát, különösen Platz Bonifác szegedi tankerületi főigazgatót, aki az érettségi vizsgálaton állítólag túlságosan rideg és szigorú volt. A kultuszminiszterium ebben az ügyben vizsgálatot indított, amely most ért véget. A kultuszminiszter Szabadka városához intézett leiratában kijelenti, hogy a vizsgálatot a tanári kar és Platz Bonifác ellen megszünteti, mert a vizsgálóbizottság nem követett el szabálytalanságot. A szakértők egyhangú véleménye szerint Kosztics latin érettségi dolgozata megérdemelte az elégtelent s így a szabályzat értelmében egy évre vissza kellett vetni.

Eljegyzések. Dr. Kohn Rezső esákovai ügyvéd eljegyezte Müller Inci kiaszsonyt Óbecséről.

Bajszai Vojnits Pál m. kir. honvéd főhadnagy eljegyezte Halm Ottó járási rendőrfelügyelő leányát, Marussát. Gratulálunk!

Sonnenfeld Adolf szabadkai kereskedő eljegyezte Horovitz Simon leányát, Ilonkát.

Dickmann Jakab m. kir. adótsízt eljegyezte Bartolovics Mariska kisasszonyt Titelen.

Gusszmán Izsó bácskulai községi végrehajtó eljegyezte Horn Lujza kisasszonyt.

Galotti Vilmos Szegedről eljegyezte Schattelesz Gizella kisasszonyt Bácskulán.

Dalestély. Vettük a következő meghívót: A zombori izr. férfi dalárda 1906. február 3-án tartja meg a „Vadászkürt” összes terméiben tünccel egybekötött ez évi I. szabályszerű dalestélyt, melyre t. e. tisztelettel meghívatik. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Jegyek előre válthatók Keszler Dezső ékszerkereskedésében és este a pénztárnál. A pártoló tagok belépőjegyül a tagsági jegy első szelvénye szolgál. Felülfizetéseket köszönettel vesszünk és hírlapilag nyugtázunk. A váltott jegyek a karzatra is érvényesek. Műsor: 1. Prolog. (Jóindulat.) Előadja: Engländer Rezső kisasszony. 2. Rendületlenül. (Férfikar.) Éneklő: A zombori izr. férfi dalárda. 3. Szobaleány. Vigjáték egy felvonásban. Irta: Barta Irén. Rendezi: Sipos Zoltán. Előadják: Harasztiné — Dénes Lászlóné urasszony. Katica leánya — Hecht Aranka kisasszony. Terka, szobaleány — Engländer Eszti kisasszony. Dárdai földbirtokos — Goldstein József. Emil, fia — Müller János. 4. Hunyady László nyitány. Csavojác János zenetanár vezetése mellett a helybeli működvelő vonós-négyes társaság közreműködésével. Előadják: Alföldy László, Blumenthal Károly, dr. Eckert, Engel Mór, Haisinger József, Marschall Béla, Major József, dr. Németh Arthur, Szondy István, Staudacher József, Szántó Károly, Tantner Ottó, Tomcsányi Aladár és Türr Aladár. 5. A kovácsok sztrájkja. (Drámai monológ.) Francois Coppéetól. Előadja: Dénes László tanító. 6. Kuruc-dal. (Férfikar.) Éneklő: A zombori izr. férfi dalárda.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter engedélyével vezetéknévét Goldfahn Imre zombori lakos „Gézá“-ra, Pujner István óbecsei lakos „Óvári“-ra, kiskoru Bozsán Ignác zombori lakos „Nádas“-ra magyarosította.

A zombori jogászbál. A február 10-én tartandó jogászbálra nagyban folynak az előkészületek. A meghívókat már a napokban szétküldik. Akik esetleg tévedésből meghívót nem kapnának, s igényt tartanak rá, forduljanak dr. Késmárky Bélához, a rendezőség titkárához.

Esküvő. Balogh Zsigmond, a szabadkai takarékpénztár és népbank főkönyvelője vasárnap a magyarkanizsai róm. kath. templomban oltárhoz vezette Németh Juliska kisasszonyt.

Halálozás. Höss Lipót ny. cs. és kir. őrmester, Bács-Bodrog vármegye palotafelügyelője folyó hó 24-én életének 60. évében elhunyt. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelentik úgy a maguk, valamint számos rokonaik nevében is, hogy felejtethetetlen jó férje, illetve édes atyjuk, nagyatyjuk, testvérük és apószuk Höss Lipót nyug. cs. és kir. őrmester, Bács-Bodrog vármegye palotafelügyelője folyó hó 24-én reggeli 1/26 órakor életének 60. évében hosszabb szenvedés és a hafotti szenteségé ajtatos felvétele után jobblétre szenderült. A megboldogult földi maradványa folyó évi január hó 25-én délután 1/4 órakor fog a gyászházban (vármegyepalota, 2-ik udvar) a római katolikus egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a kistemetőben örök nyugalomra helyezni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi január hó 26-án, pénteken, délelőtt 9 órakor fog a helybeli róm. kath. plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutatni. Zombor, 1906. évi január hó 24-én. Áldás és béke hamvaira! Özv. Höss Lipótné szül. Blahó Teréz, neje. Csik Dezsőné szül. Höss Hermina, özv. Braunsteiner Mihályné szül. Höss Karolin, Heck Vendelné szül. Höss Vilma, Eckert Józsefné szül. Höss Ottilia, Höss Erzsébet, Höss Anna, Höss Terus, Höss Ilonka, Höss Lajos, Höss Katica, gyermekei. Benedek Lászlóné szül. Höss Anna, Höss Gyula és neje, Höss Antal és neje, Höss Nándor és neje, testvérei. Csik Dezső, Heck Vendel, Eckert József, vejei. Eckert Irma, Etelka, József, Gyula, Ottilka, Dezső, Emma, Braunsteiner Emma, Jani, Rudi, Heck Etelka, Juliska, Imre, Ilonka, Pistika, unokái. És számos rokoni.

Nyomdászsztrájk. Ujvidéki tudósítónk értesít, hogy a nyomdászok sztrájkja még mindig tart. Hétfő óta csakis azokban a nyomdáknak nem szünetel teljesen a munka, ahol az újságokat nyomják, de itt is a főnökök, kiadók és inasok szednek. A tanácskozáskor megszakadtak, mert a sztrájkolók az inasokat is bevonták a sztrájkba, de a főkapitány erélyes intézkedésére az inasok visszamentek a nyomdába. A sztrájkolók, akiket Budapestről anyagilag támogatnak, követeléseikből semmit sem engednek. A nyomdatulajdonosok sem hajlandók követeléseiket teljesíteni. A sztrájk előreláthatólag huzamosabb ideig fog tartani.

Motor a hadseregben. A hadkiegészítő parancsnokságok olyan tartalékos katonákat keresnek, akik személyszállító motorral tudnak bánni s értenek a motoros kerékpár kezeléséhez is. Ezek a tartalékosok előnyös föltételek mellett fogadtatnak föl a hadseregbe, bizonyos idejű tényleges szolgálatra. Aki motort is visz magával, hatszoros fizetést kap. Jelentkezni február végéig lehet.

Korcsolyázók veszedelme. Az ujvidéki korcsolya-egyesület folyó hó 24-én nyitotta meg jégpályáját, de elfelejtették a kellő óvintézkedéseket megtenni és így olyan baleset történt, amely könnyen végzetessé válhatott volna. A jég ugyanis több helyen beszakadt és több uri leány, köztük Adamovich, Kántor és Debeljacki kisasszonyok, valamint több diák a vízbe merült. Egy harmadik osztályú gimnázista dicséretreméltó bátorsággal a segítségükre sietett, de vesztére, mert alatta is beszakadt a jég és ő is a vízbe esett. Fáradságos munka után sikerült mindannyiukat kimenteni. A pórul járt korcsolyázók némelyike a kiállott izgatottságtól és a jéghideg víztől nagybeteg lett.

Réthy-hangverseny. A zombori felsővárosi óvőegyesület javára rendezendő jótékony célú hangverseny, melyet lapunk múlt számában már jeleztünk, Réthy Laura ének-művész és több helybeli műkedvelő hölgy és ur szíves közreműködésével ma pénteken tartatik meg a városi színházban. — Mint értesültünk, a hangversenyi program változást szenved, amennyiben a program utolsó száma: Mendelsohn F. op. 44. a) Andante espressivo, b) Presto con brio, előadják Csavojác János, Kárpáthy Sándor, Krudy Géza és dr. Németh Arthur urak, lesz az első és Gaál F. Orosz dalok, előadják Blumenthal Károly, Csavojác János, dr. Németh Arthur és Tomesányi Aladár urak, lesz a szépen és változatosan összeállított program utolsó száma. Már előre is ajánljuk közönségünknek, hogy az előadáson idejében jelenjék meg és ne mulassa el Mendelsohn-nak ezt a szin pompás, erőteljes duzzadó melódikus alkotását meghallgatni, amelyet a Csavojác János hegedűművész vezetése alatt Zombor város legelsőbbrendű dilettánsaiból alakult kvartett, bémulatos precizitással ad elő.

Téli szivárvány. Magyarokanizsáról jelentik folyó hó 24-éről: Ma délután három órakor délnyugati irányban gyönyörű szivárvány volt látható. Tegnap és ma sem hó, sem eső nem esett.

Találmány vonatösszeállítás elhárítására. Radványi István okleveles gépészmérnök és Rogátsy László fővárosi magánzó érdekes és ha beválik, föltötte hasznos találmányra szerzett szabadalmat. A találmány, amely a vasúti összeköttetést akarja lehetetlenné tenni, annyiból áll, hogy a mozdonyban valamely áramforrást (dinamót) helyeznek el, amelynek áramát levezetik az egyik sinre, onnan a következő vasúti állomáson elhelyezett készülékkel átvezetik a másik sinre, ahonnan pedig az áram ismét visszafut a lokomotív dinamójába. Ha már most ugyanazon a sín páron ilyen áramforrással felszerelt két vonat jön egymással szembe, közöttük zárt áramkör keletkezik, amelynek áramlása oly erős, hogy a megfelelő s a tervben megoldott szerkezet által a két lokomotív fékéhez vezetve, magamagától működésbe hozza a féket s megállítja a két vonatot.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által a marhalevelek rendszeres kezelésének és kiadásának biztosítására külön önállólag e célra egy új életfogytiglani választás útján betöltendő „irodatiszti“ állást szervezett. Ezen irodatiszt évi fizetése 1500 koronában és 200 korona személyi pótlékban, míg lakbérére 240 koronában állapított meg azzal, hogy a 200 korona személyi pótlék a nyugdíjba be nem számított. Ezen határozat 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlése lesz kitéve, amely idő alatt az esetleges felebbesések a m. kir. belügyminiszterhez címezve a városi tanácsához nyújtandók be.

Szalámi gyár Szabadkán. F. hó 24-én Szabadkán a „Bárány“ szállodában számos előkelő szabadkai polgár részvételével értekezlet volt egy Szabadkán létesítendő szalámi és zsirfinomítógyár előmunkálatainak megbeszélése céljából. Az értekezlet elvben kimondotta, hogy 400,000 korona alaptőkéjű gyári részvénytársaságot alapít és az előmunkálatok eszközésével Mamuzsich Lázár, dr. Purgly Sándor és Pleszkovits Lukács tagokból álló bizottságot küldte ki.

Idegenbe ment meghalni. Bosznia-ból, Derventből megkeresés érkezett a bajai rendőrséghez. Egyik ottani szállóban egy idősebb uriember agyonlőtte magát. Iratok nem voltak nála. Ruhái között egy kézelőt találtak, amelybe „Fischer Béla Baja“ cégjelzés van belenyomva. Fehérneműjébe pedig W. L. van hímelve. A halott fényképét is beküldötték. A fényképben a rendőrség Wzentek Lajos bajai lakosra vélt ráismerni. Wzentek Lajost családja már hosszabb idő óta kétségbeesve kerestette, pár hét előtt tűnt el s azóta nem hallottak felőle semmit. Most aztán megjött a halálhíre messze idegenből.

Ünnepi lövöldözések. Zsablyai levelezőnk írja: A szerbek régi és rossz szokása, hogy ünnepnapok alkalmából ifjaik a nyílt utcán, nappal és éjjel oly lövöldözést rendeznek, mintha legalább is valami várat óhajtának bevenni. Szó a mi szó, a lövöldözés kedve mindjobban fokozódik és az utcán járó közönséget, de a házból lakókat is nem egyszer riasztja fel egy-egy durranás. Ennek a szokásnak Szilák György zsablyai földműves itta majdnem meg a levét. Folyó hó 19-én este családja körében, utcai szobájában vacsorázott, amikor egy lövés az ablakon át a szobába durrant és a berepült golyó a gazda füle mellett sivitott el. A megijesztett család rögtön üzőbe vette a lövöldözőt és el is fogta Tapavica Voin, zsablyai parasztleány személyében, akit a csendőrség útján a járási főszolgabírónak feljelentettek.

Értesítés. A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden 1906. február hó 11. napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

Dohányzállítmányok és a közevetvám. A dohánytermelők, de különösen a trafikosok részéről sokszor hangzott el panasz amiatt, hogy a vámoss utakon közevetvámot szedtek a dohányzállítmányok után. Most aztán értesítette a kereskedelemügyi miniszter a törvényhatóságokat, hogy a kincstári dohánytermelők dohányzállítmányai vámmentesek, mert a dohány az állami javadalmak alá sorozandó és ezek az 1890. l. t. c. 99. §-a alapján vámmentességet élveznek.

Nyugodt alvás. Azt a régi jó közmondást, hogy: egyórai alvás éjjel előtt többet ér, mint éjjel után háromórai, — egyetlen asszonynak sem volna szabad elfelejtetni, aki egészségére és szépségére kieszít is kényes. Kevés alvás izgatottságot, ingerlékenységet okoz, amelynek nyomai legjobban az arcon látszanak meg, amely szintelenné, beteges kinézetűvé válik. Lefekvés előtt föltötte ajánlatos langyos fürdőt venni és az ágyban egy pohár forró tejet inni, hogy nyugodt alvást biztosítsunk magunknak. Akit napközben kínos gondolatok gyötörtek, vagy nehéz gondokkal és aggodalmakkal küzdött, az jól teszi, ha lefekvés előtt forró lábfürdőt vesz. Ezáltal a fejébe toltult vér szétoszlik az erekbe. Rendetlen vérkeringésű embernek pedig ajánlatos a hideg lábfürdő, azonkívül pedig egy darab flannel jól dörzsölje meg a lábait, míg azok ki nem melegsznek.

Véresre vert házaspár. Konez Ferenc Pál magyarokanizsai lakos múlt év szeptember 19-én a Takács-féle koresmában boroztatott, miközben Kiss Mátyás az asztalához telepedett. Konez a jövevény poharát véletlenül lelökte az asztalról, amiért az fel-fortyanva nekiesett, földhözvágta és egy darab téglával többször megütötte. A dühöngőt Takács koresmáros távolította el, de az nem nyugodott meg, hanem mikor Konez, kiért felesége a koresmába ment, feleségével hazafelé tartott, az utcán is megtámadta és mindkettőjüket véresre verte. Ezért a szabadkai kir. törvényszék Kisst egy évi börtönbüntetésre ítélte.

A virágkedvelő japánok. Talán sehohly világon nem üzik oly végtelen előszeretettel a virágtenyésztést, mint Japánban. Minden rendű és rangú embernek legnagyobb élvezete a virágkertészet. Államférfiak, tudósok, arisztokraták, férfiak és nők egyaránt vetélkednek a legművészebb és különlegesebb módon tenyésztett virágok előállításában s e rajongásuk társadalmi érintkezésükben is élénken megüvül. Elutazásnál például kétszer nyíló virágokkal kedveskednek egymásnak, jelezve a szerencsés visszatérés gyengéd gondolatát. Betegeknek erős törzsű, gyorsnövésű virágot küldenek, óhajtva a megerősödést és gyors felgyógyulást. A pinia a szerelem állandóságának a jelképe. A rózsát és liliomot nem sokra becsülik, annál értékebb az azálea és a cseresznyevirág de legkedveltebb a krizantémum. Ennek a virágzás ideje a „kiku“, amely alatt borban áztatják a virágszirmokat

s ennek a levét mint a hosszuélet és szerencse szimbólumát ünnepélyeiken a legnagyobb élvezettel szüresölik. A krizantémum annyira kedvelt, hogy még az egyes levelek árnyékolásának, erezésének is külön jelentősége van.

Egyéves méncsikók vásárlása. A földművelésügyi miniszterium fölhívást bocsátott ki azokhoz a tenyésztőkhöz, akiknek birtokában legalább négy, jó származású, erős csontú, szabályos, saját nevelésű egyéves méncsikó van. Akik ily csikóikat az államnak eladni óhajtják, ezt a szándékukat egykoronás bélyeggel ellátott nyilatkozatban a jövő hónap elsejéig jelentsék be. A nyilatkozatban meg kell jelölni a csikók származását, magasságát, színét, árát s azt a helyet, utolsó postával, ahol a csikók állanak.

Drága törzsvendég. Igazán amerikai ízű ítéletet hozott a napokban egy chikagói bíró. Mr. John Hadlung már évekköz elszökött teljesen rabja lett a viski-ivás szenvedélyének, amely annyira tönkretette szervezetét, hogy nemrégiben meghalt. Gyermekai, akiket a legnagyobb nyomorban hagyott hátra, bepörölték kártérítésért azt a három koresmárost, akiknél atyjuk mindennap megfordult és lassankint halálra itta magát. A bíró helyet adott a szokatlan panasznak és 75000 korona kártérítésre kötelezte a három koresmárost, akik most már bizonyosan nagyon megemlegetik „drága“ törzsvendégüket.

Meghívó. Felkérem a zomborvidéki rabsegélyező egyesület tagjait, hogy az 1906. évi január 28-án d. e. 10 órakor a kir. törvényszék polgári tanácstermében tartandó közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Tárty: az 1905. évi működés átvizsgálása. — Egy-letitkár.

A „Vasárnapi Ujság“ január 21-iki számának, mely 26 képpel jelent meg, nagyrésze Gyulai Pálról szól nyolcvanadik születésnapja alkalmából; róla szól Mikszáth Kálmán cikke, két más cikk s egy sereg a kitűnő író életére vonatkozó kép. A szépirodalmi tartalmat Móra Ferenc és Zempléni Árpád költeményei, Krudy Gyula elbeszélése s a „Regénytár“ mellékleten Molnár Ferenc eredeti regénye s Rostand költői drámája: „A samárjai asszony“ (mindkettő képekkel) adják meg. További közlemények: cikk a hétről, képek a mivelődési nőegyletek most mind divatosabbá váló zsurjairól, a francia elnökválasztásról, a lap két érdekes, régi munkatársának, György Aladárnak és Erkel Lajosnak arcképe és nekrológja, képek az orosz forradalmi mozgalmak barrikádjairól, Városv Gyula kalocsai érsek beiktatásáról. A képeket gondosan irt cikkek magyarázzák s ezekhez járulnak a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek, egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Világkrónika“-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre 2 korona 40 fillér.

Hungária-fürdő (Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben) mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll. Urak részére mindennap délig, kedden csak délelőtt 9 óráig, kedden és szombaton délután; — hölgyek részére hétfő, szerda és péntek délután, valamint kedden d. e. 10 órától délig; diákok részére kedden délután. Gőzfürdőjegy 1 kor., kádfürdőjegy 1 kor. 20 fillér, diákjegy 40 fillér, mely utóbbi csak kedden délután vehető igénybe. Telefon a fürdőben.

„Antidol“ a legjobb gyógyszer fejfájás, ideges fejfájás és nátha ellen, a szert nem kell bevenni, néhány csepp a tenyéren eldörzsölve s használati utasítás szerint belelegezve, azonnal megszünteti a bajt. Sok ezer ember használja s mindenki csak jót mond róla. Kérdezze ismerőseit: hogy használta-e már az „Antidol“-t? amely egyszerű hatásért aranyéremmel lett kitüntetve. Egy üvegecske ára 1 kor. 20 fil. és 35-ször mulaszthatja el vele fejfájását. Kapható Zomborban: Tarczay István és Temesváry József gyógyszerésztáiraiban. 20—11.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és csekély kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.40—2.80, muhar 3.20, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.75, szecska 2.00 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 7.35—7.60, tengeri 7.10, rozs 6.90, árpa 7.00 kor. 50 kilónként.

NYILTTÉR. *)**Köszönetnyilvánítás.**

Fogadják mindazon rokonok, ismerősök és jóbarátok, kik felejthetetlen jó férjem, illetve édesatyánk Hóss Lipót temetésén fájdalomkat részvétükkel enyhíteni iparkodtak, legmélyebb köszönetünket.

Zombor, 1906. január hó 25-én.

A gyászoló család.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.**A REKLÁM**

Allandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme
Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

387. szám.

kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó Szenttamás nagyközségben üresedésben levő és 1000 korona — havi előleges részletekben kiszolgáltató — javadalmazással ellátott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám **f. évi február 28-áig** terjesszék be.

A később érkezőket nem veendem figyelembe.

Obecse, 1906. évi január hó 22-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

KIADÓ LAKÁS.

Apatini-ut 37. számú sarokház 5 szoba és mellékhelyiségeivel folyó évi május hó

1-től kiadó.

== BŐVEBBET ==

SCHLACHTER JÓZSEF

10-7 tulajdonosnál.

Tűzifa eladás.

A bezdáni Kozora-erdőben eladunk tűzifa hasáb és prigit, tuskót, hulladékfát és forgácsot olcsó árak mellett.

3-1 **Rosenstok és Deutsch.**

A G R A R I A

KÉRJEN

MINDEN

GAZDA

az

AGRARIA-tól

ÁRJEYZÉKET

gőzcseplőkészletekről,
benzinmotorokról
és vetőgépekről.

Az árjegyzéket díjtalanul küldjük.

Levél cím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. 52-5

A G R A R I A

Egy teljesen jókarban levő
FEDELES HINTÓ
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatatalban.

♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥

Schvarcz József és Társa

gép- és szerszám-raktár, gépszijgyár, műszaki iroda,
BUDAPEST, Váci-körút 26/a.

Elsőrendű minőségben és legolcsóbban szállít eredeti gipsz- és sulpátmentes **USZÓ** kocsikenőcsőt, gépolajat, hengerolajat, sűrített géphenőcsőt, telítő- és fertőtlenítő-szereket, pép fedéllemezt, saját gyártmányu színbőr-szijakat, tömitő anyagokat, szab. **LATZKÓ-SCHVARCZ** tűzrostelyt, **HOYT** csapágyfémeket, szab. **BROWN** patkóacéjakat, szab. árkos patkót kötélbetéttel, kékkövet, ojtószalagot, szenkénegzőt, gazdasági gépeket, préseket, burgonya-osztályozó és tisztító-gépet, burgonya-arató-gépet, amerikai tengeri-arató-ültető fosztó- és szár-
== aprító-gépeket, amerikai lakatokat stb ==

52-10

ad 508/polg. 1906. szám.

Hirdetmény.

Mellyel közhírré teszem, hogy ifj. Wischt József és társainak Militics község bírása és társai ellen Militics község határának tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság 508/P. 1906. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végből határnapul **1906. évi február hó 22-ik (huszonkettő) napjának d. e. 9 óráját** Militicsen a község házára kiütöttem.

Értesitem egyben érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg 8 napon át a szokott hivatalos órák alatt Militicsen a község házában az érdekeltek által való megtekintetésre nyitva tartatik s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban előadhassák.

Értesitem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok s illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül, hogy a meg nem jelenők vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánókhöz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1906. évi január hó 19-én, a kir. törvényszék.

Szondy Mátyás,

kir. tszéki bíró mint kiküldött.

257/kig. 1906. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Bezdán községben leköszönés folytán üresedésbe jött és 730 kor. fizetéssel javadalmazott községi végrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen és kellő képzettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **1906. évi február hó 20-ig** nyújtsák be.

Zombor, 1906. január hó 19-én.

Tárczay,

főszolgabíró.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

Ajánljuk igen szép egyenes és vastag hasított **tölgyfa-szőlőkaróinkat** 5 és 6 láb hosszban minden mennyiségben és a legolcsóbb árak mellett.

Ugyszintén **sürgönyoszlópainkat** 7 és 8 méter hosszúságban komlótermelés és más célokra.

Ernst János és Roth

10-6 tanagykereskedők Ujvidéken.

Meghívó

a „Néphitelbank részvénytársaság Szenttamáson” részvényesei részére **1906. évi február hó 15-én délelőtt 8 órakor** az intézet helyiségében tartandó II. renes közgyűlésére.

1. A közgyűlés tagjainak hitelesítése és határozathozatal annak szabályos összejöveteléről.
2. Az igazgatóság üzleti jelentése a múlt évi számadásokról és a mérleg előterjesztése.
3. Felügyelőbizottság üzleti jelentése.
4. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelőbizottság részére felmentvény kiadásáról.
5. Az igazgatóság indítványa a tiszta nyereség mikénti felosztásáról.
6. Felügyelőbizottsági tagok választása.
7. Két jegyzőkönyvi hitelesítő választása.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. Az alapszabályok 24. §-a értelmében a közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazások útján csak azon részvényesek bírnak szavazati joggal, kik részvényeiket 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztárába leteszik.

Vagyon. Mérleg-számla 1905. december hó 31-én. Teher.

Pénzkészlet	9583 36	Részvénytőke	100000 —
Váltók	441301.84	Tartalékalap	1569 40
Ebből visszlemítolás alatt	127550.—	Takarékbetét	331949.43
Kötvények kezesség mellett	37338.—	Tőkésített kamat	9761.78
Jelzálogi kötvények	90934.06	Fel nem vett 1904. osztalék	34 —
Folyószámlai követelések	7889 80	Hitelezők	1829 51
Felszerelések	1057.08	Átmeneti kamatok	3261 —
10% leírás	105.70	Tiszta nyereség	12043 32
	460448 44		460448 44

Kiadások. Veszteség- és nyereség-számla 1905. december 31-én. Jövedelem.

Fizetések	4470.—	Kamat leszámított váltók után	18146 90
Házbér és különféle költségek	2007.03	„ jelzálogkölcsonök után	7007 94
10% kamatadó	1004 58	„ kezesség melletti kölcsö- nök után	3013 28
Betét kamat	10045 82	Folyószámlai kamatok	282 61
Tiszta nyereség	12043 32	Bankprovízió és díjak	947 33
	29570 75	Mult évi áthozat	172 69
			29570 75

Szenttamás, 1905. december hó 31-én.

Dr. Parlovity Momir s. k., Nityin Koszta s. k., Sztricsevics A. Milán s. k., Manojlovics L. Szevén s. k.,
igazgató. pénztárnok. könyvvezető. elnök.

Igazgatósági tagok:

Manojlovics Mija s. k. Kisdobranszki Száva s. k. Manojlovics Márkó s. k. Nityin Joca s. k. Miroszávyevics Szevén s. k. Bekics Gyura s. k. Ognyanovics Ilija s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Szenttamás, 1906. január hó 18-án.

Felügyelőbizottsági tagok:

Pavlovics R. Arkadije s. k., Romanov Joca s. k. Katyanszki Milán s. k. Debelyacski Lázár s. k.
elnök.

Sztanisicsi Takarékpénztár Órszállás.

Órszállás, 1906. január 15-én.

A Sztanisicsi Takarékpénztár **jelzálogkölcsonői után** a mai naptól kezdve a feltételeket a következőkben állapította meg:

13 éves kölcsön évi annuitása	11.—⁰
15 „ „ „ „	9.70⁰
20 „ „ „ „	8.25⁰
25 „ „ „ „	7.25⁰
30 „ „ „ „	6.65⁰
40 „ „ „ „	6.—⁰
50 „ „ „ „	5.60⁰

mely évi járulékokban a kamatokon kívül a tőketerlesztési hányad is bennfoglaltatik.

Kamatkozó kölcsönök is engedélyeztetnek egyenletes évi törlesztés mellett 5—20 évi időtartamra 5¼—5½% kamat mellett.

A leszámolási árfolyam a mindenkori pénzviszonyokhoz mérten a legkedvezőbbben állapítottatik meg; ezidőszert 98—98½%.

Felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál s levélbeli kérdésködre azonnal válaszol

a Sztanisicsi Takarékpénztár.

Szőlővessző !

A világhírű **DELAWARE** adja a legjobb!

Oltani, permetezni nem kell!
A szőlészet kincse.

A phylloxerának ellentáll!!!!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres

Delaware vessző eladás.

Cím:

Szigyártó és Takács

szőlőteleptulajdonosok. *—16

Telep: Alsó-Segesd. Központi iroda: Felső-Segesd.
Somogy megye.

Ritka alkalmi vétel!

Villanyos esillár kiállítás.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

VILLANYVILÁGÍTÁSI BEVEZETÉSEK

a legmesszebbmenő szavatolás mellett.

Petroleum és gázlámpák

villanyra átalakíttatnak

Teltsch Gáspár

optikai és elektrotechnikai műintézetében

ZOMBORBAN 50-38

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

Bámulatos olcsón!

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.